

Ovid David Blidariu (15 August 1905 - 26 ianuarie 1980)

**Preacucernicilor Părinți, Doamna Profesor Diana Otiman, Domnule Academician
Ion Păun Otiman, Stimați invitați**

Permiteți-mi, ca pentru început, să fac o urare elevilor și cadrelor didactice de la Liceul din Bozovici, urare de multe realizări și succese în noul an școlar, de sănătate și împliniri pentru toți cei prezenți aici.

Sunt unul dintre elevii celui care a fost profesorul Ovid David Blidariu, începând din clasa a V-a, până la terminarea liceului, însă legătura cu dânsul am păstrat-o și după aceea. L-am cunoscut pe când avea în jur de 50 de ani; avea o statură înaltă cu o ținută aristocratică, dar nu distantă, cu o frunte lată în josul căreia erau nelipsiții săi ochelari ...

În cele ce urmează, permiteți-mi să mă bazez în special pe amintiri, pe legende și mai puțin pe datele existente în materialele documentate istoric sau memorialistice, multe dintre ele publicate în revista „Almăjana”.

Profesorul Ovid David Blidariu -Vidu - era fratele mai mic dintr-o veche familie grănicerească din Bozovici, a Murăștilor, având un frate și o soră mai mari: Doonesie și Lena. Născut la 15 august 1905, copilul a dovedit o înclinare deosebită spre învățătură. Legenda locală spune că locuia la Poiana Murășcului, undeva deasupra de Cârșia Bologhii (pe Poneasca), la circa 15 km de Bozovici, dar în fiecare zi, copilul venea din poiană la școala din Bozovici, evident pe jos, pe drum recapitulându-și temele. Cu câtă mândrie povestea despre unul dintre ultimii Murăști, un străbun de-al său; acesta, fiind la Poiana Murășcului, a mers la izvorul din apropiere unde s-a întâlnit cu ultimul urs din Almăj. Nu avea decât o "briptă", iar dimineața, ultimul Murăscu, a fost găsit îmbrățișat cu ursul, amândoi plecați într-o călătorie fără întoarcere.

Perioada școlii elementare nu a fost una deosebit de favorabilă pentru tânărul Murăscu deoarece a început primul război mondial. Își continuă studiile liceale la Caransebeș; aflăm din Foaia Diecezană, că la Colecta de Crăciun a liceului „Traian Doda" din Caransebeș din 1920, *colectantul David Blidariu*, elev în clasa a IV-a (echivalentul clasei a VIII-a), a colectat suma de 70 de lei de la personalități reprezentative din Bozovici¹. De ce am făcut această precizare? Au mai fost și alți colectori din sau în Almăj, dar sumele realizate de ei erau mult mai mici, de unde rezultă talentul și puterea de convingere a adolescentului de atunci, David Blidariu!

Își continuă studiile universitare la București, dar se implică și în viața studenților proveniți din Banat; povestea că punctul de întâlnire a studenților bănățeni era Zahanaua Ciocârlia, undeva în apropiere de Piața Independenței, unde mai venea să cânte și Ion

¹ Foaia Diecezană, nr. 26, din 1921.

Luca Bănățeanu. A început să scrie versuri, poemul „Fiul lui Lucifer” rulând o lungă perioadă pe afișajul de la Casa Centrală a Armatei din București.

Fire sociabilă și dezinvoltă, a cunoscut pe toți intelectualii din Almăj și a realizat o serie de prietenii cu personalități importante din București. A fost apreciat de Coriolan Buracu, în 1929, fiind secretar general la Societatea Culturală „Astra” – despărțământul Almăjului. După terminarea facultății de litere și filozofie, promoția 1926-1927, funcționează la mai multe licee, după care este numit ca profesor la școlile românești din Grecia, unde a dus și o serie de almăjeni. Ajunge inspector școlar și șeful Departamentului Cultelor din Balcani.

Bun cunoscător al Greciei, ne povestea unele dintre experiențele domniei sale de acolo; bunăoară, că în Grecia, există o Coamă a Leului (total împădurită), care atrăgea mii de turiști, dar care nu se compara ca frumusețe cu Coama Leului de la Bertul Ponescâi! O altă amintire era legată de munții Pindului; într-o excursie, a ajuns la o colibă. Înăuntru, plin de scorpioni! Un grec se uită în spatele unei fotografii și constată că sunt ploșnițe și le spune colegilor că pot să doarmă liniștiți. Scorpionii așteptau ploșnițele pline de sânge ca să le mănânce și nu atacau victimele acestora!

După cel de-al doilea război mondial, după multe peripeții, reușește să se întoarcă în țară. Desigur, fiind o personalitate marcantă, are de suferit, fiind chiar și întemnițat. I se stabilește ca loc de muncă și domiciliu forțat, Prigorul. O dată cu înființarea raionului Bozovici, în anul 1956, revine în localitatea natală ca șef al secției de învățământ. Bazându-se și pe experiența din Grecia, se ocupă de înființarea de școli generale cu 7 clase în toate comunele raionului, de asigurarea unor locații adecvate pentru învățământ, demarând construcția sau achiziționarea unor localuri noi pentru școli (de exemplu, Prigor, respectiv, Bozovici) și realizarea unor internate (la Bozovici și Șopotu Nou).

În vara anului 1956, îl aduce la Bozovici, pe profesorul Ilie Murgulescu (profesor universitar de la Politehnica din Timișoara), pe atunci ministru al învățământului. Cert este că în anul următor, printr-o hotărâre a Consiliului regional al regiunii Timișoara, cu începere din 15 septembrie 1957, se înființează clasa a VIII-a la Bozovici și iată că astfel s-a împlinit una dintre marile și vechile dorințe ale almăjenilor - fondarea unui LICEU!

Învățământul din Almăj datează de circa 250 de ani. Un pas înainte în dezvoltarea învățământului almăjan a avut loc o dată cu înființarea școlii Triviale (echivalent gimnaziu) la Bozovici, școală care a dat ofițeri superiori și generali în armata austriacă, dar și oameni de cultură. Atunci când s-a pus problema desființării regimentului de graniță, almăjenii au făcut demersuri pentru înființarea unui gimnaziu sau școală reală la Bozovici. Deși erau sprijiniți și de grănicerii din Craina - Mehadia și Orșova - autoritățile maghiare nu au aprobat înființarea unei asemenea școli.

Problema a fost reluată după Marea Unire când, în anul 1921, din inițiativa primăriilor din Bănia și Rudăria se solicită înființarea unei școli (liceu sau gimnaziu), la Bozovici. Astfel, în anul 1922, se înființează gimnaziul „Principele Carol” la Bozovici, care va exista până în anul 1934, când se desființează din lipsă de elevi și de fonduri.

Permiteți-mi ca în continuare, să nu vorbesc direct despre personalitatea și activitatea profesorului, ci doar să deapăn câteva amintiri din contactul direct pe care l-am avut cu marele dascăl. Fire enciclopedică, de la dânsul se puteau învăța foarte multe; pentru dânsul, nu exista noțiunea de corigent, dar dacă voiai să înveți - și pentru mulți dânsul a fost un exemplu și a dezvoltat această dorință - puteai să te formezi ca om, să acumulezi o mulțime de cunoștințe de cultură generală, folositoare pentru orice profesie, pentru viață.

Îmi amintesc că în prima clasă de gimnaziu, trebuia să facem o compunere pe baza unui tablou, cred că a lui Andreescu - *Peisaj de iarnă*. Vă dați seama că pentru noi, copii din Almăj, care am mai stat și pe la colibe, tabloul care reprezenta o pădure gri, cu o colibă în mijloc, (în reproducere alb-negru), nu însemna nimic deosebit, fiecare dintre noi cunoscând peisaje cu mult mai pitorești, mai spectaculoase și evident, mai pline de culoare. La întrebarea profesorului: „ce vedem în pictură?”, după răspunsurile noastre: „o pădure și o colibă”, dânsul ne atrage atenția că se vede și un fum care iese din coșul colibe și care semnifică prezența omului ce însuflețește peisajul!

Eu, de când l-am cunoscut, am simțit prezența omului care a însuflețit formarea și educarea discipolilor, omul care a dat tuturor, din prinusul cunoștințelor sale, cultură, cunoaștere și omenie, cu dăruirea celui care avea harul de a împărtași din multitudinea cunoștințelor sale celor dornici de cunoaștere!

Deși nu mi-a plăcut gramatica (consideram că știam să vorbesc și fără reguli!), fără să vreau, doar ascultându-l (și evident mai și învățând uneori), mi-au rămas în minte o serie de cunoștințe, inclusiv cele legate de limba literară comparativ cu subgraiul almăjan. Mai mult, în clasa a VII-a, ne-a pus să facem o comparație asupra diferențelor dintre subgraiul local și limba literară, în special în ceea ce privește pronunția - comparație deosebit de folositoare - astfel încât, ajungând student la București, colegii mă considerau - după cum vorbeam - că provin de undeva din zona Titu, de lângă București!

Povestirile dânsului despre Almăjul de care se simțea legat și în special despre Bozovici, dar și despre țările Europei, erau pline de farmec, te captivau, te purtau în locurile respective încât să te simți părtaș la cele văzute de povestitor, însă, ce era mai important, aveau un caracter formativ în ceea ce privește cunoașterea, și educativ, referitor la modul de prezentare și învățăturile ce se puteau desprinde din ele. Murăscul, era îndrăgostit de locurile natale; când reușeam să-l provocăm - ceea ce nu era chiar foarte greu - ne povestea despre cetatea Almăjului, despre poiana Murăscului, despre Gozna, despre etimologii locale - cum ar fi toponimul Costol și multe altele.

O temă aparte a reprezentat-o povestirile sale despre personalitățile din București; spre exemplificare, la o discuție despre Tudor Arghezi - că ce face poetul cu banii încasați din drepturile de autor - profesorul ne-a răspuns simplu: ”Îl are pe ginerele său, George Vraca, care știe ce să facă cu ei!”

Cu elevii, discipolii săi, era deosebit de înțelegător. La o oră de română, vede că unul dintre colegii mei dezlega cuvinte încrucișate; întrebându-l ce face, acesta îi răspunde că nu reușește să găsească nici un cuvânt al careului ”Când se stă pe tușă!” Reacția profesorului a fost: ”Ia să văd și eu careul” și a continuat, după o scurtă analiză: ”Dacă *se* - stă pe tușă - din cuvântul definit normal se extrage litera ”s”, care stă pe tușă” și în câteva minute, careul a fost completat. O altă întâmplare din clasa a VIII-a, când făceam genurile literare, a fost aceea în care profesorul îl ascultă pe unul dintre colegii mei și îi cere să vorbească despre fabulă. Pauză totală! La mai multe întrebări ajutătoare, colegul meu rămâne la fel de mut, drept care profesorul a devenit puțin nervos (prima și ultima dată când l-am văzut astfel), și-i mai pune o întrebare: ”Dumneata ai auzit de Esop?”. ”Da”, răspunde sigur de el, colegul meu. ”Și cine a fost acesta”? ”Un mare fabulant”, a răspuns colegul, la care profesorul a rămas dezarmat și i-a revenit buna dispoziție.

Eram în clasa a XI-a, ultima clasă de liceu, și ne pregăteam pentru examenul de maturitate; la un moment dat, profesorul ne spune că îi pare rău de noi că trebuie să-i

învățăm pe V.M. Galan, Nagy Imre și alți scriitori „celebri” în epocă, fiindcă în câțiva ani aceștia vor dispărea din manual. Și așa a și fost!

O ultimă lecție pe care am primit-o de la profesorul David Blidariu; era bolnav, imobilizat la pat, și venind la Bozovici, m-am dus să-i fac o vizită. Am fost condus la dânsul în dormitor (unde era și doamna profesor Rea-Silvia, soția dânsului) și acolo l-am salutat și m-am îndreptat spre patul dânsului, la care m-a apostrofat: ”Măi Ignea, să știi că mai întâi trebuie să mergi să saluți doamnele și după aceea bărbații”!

Iată ce spunea într-un interviu Pavel Șușara, unul dintre marii critici de artă actuali, originar din Bănia: ...”În primele clase de liceu, l-am avut ca profesor pe poetul David Blidariu, personaj enciclopedic și strălucitor, al cărui debut romantic, din 1923, dacă nu ma înșel, *Fiul lui Lucifer*, a fost prefațat de prozatorul I.Al. Bratescu-Voinești... (un) venerabil profesor, poet și savant...”

Profesorul avea un respect deosebit față de toți cei care i se adresau și, dacă era salutat de cineva, cu un gest larg, își scotea pălăria și răspundea: ”Am onoarea!” Așa și eu; mă consider deosebit de fericit că am luat parte la acest eveniment remarcabil și mă închin bustului realizat de sculptorul Mihai Ecobici² și dumneavoastră celor care m-ați ascultat: „Am onoarea, domnule profesor și distinsă asistență!”

Cuvântarea d-lui prof.dr.ing. Alimpie Ignea cu ocazia dezvelirii bustului prof. Ovid David Blidariu în fața Liceului Teoretic din Bozovici, 15 Septembrie 2014.

² Sculptorul Mihai Ecobici a făurit lucrări monumentale de referință, printre care: statuia zeiței Minerva, simbol al Academiei Române, statuile domnitorului Unirii, Alexandru Ioan Cuza, din Dealul Mitropoliei și de la Slatina, ca și cea a istoricului Nicolae Iorga, ridicată pe Aleea Clasicilor de la Chișinău.